

Pædagogisk tilsyn; Haraldsgården 2019

Der tages udgangspunkt i observationerne, dialogen og øvrig viden om institutionen, for at kunne placere institutionen i den rette kategori. Se evt. faglig dialogguide, vedhæftet denne mail for at se, hvad konsulentent ser efter i sine observationer og hvilke faktorer konsulentent vurderer efter.

Institutionsnavn: Haraldsgården

Tilsyn foretaget: juni 2019

Deltagere: Tre pædagoger og afdelingsledere, pædagog fra basisgruppen, pædagog og TR, pædagog og to pædagoger og AMR, daglig leder, forældrerepræsentant fra forældrebestyrelsen og pædagogisk konsulent.

1. Sociale relationer – positiv voksenkontakt hver dag

”Alle børn har ret til positiv voksenkontakt hver dag – og udsatte børn har et særligt behov for at blive set og få omsorg. Alle børn skal opleve et trygt og omsorgsfuldt miljø, hvor de mødes med respekt og anerkendelse”.

Vurdering: Vedligeholdelse af indsats

På baggrund af observationerne og dialogen vurderes det, at der er gjort en særlig indsats i forhold til at styrke arbejdet med sociale relationer, hvilket positivt afspejler sig i praksis, hvor der tydeligt ses positivt relationsarbejde, hvor det enkelte barn mødes omsorgsfuldt i trygge læringsmiljøer af anerkendende voksne. Med baggrund heri, vurderes Haraldsgården i *vedligeholdelse af indsats*.

Begrundelser:

I dialogen beskrives, at der har været og løbende er fælles faglige drøftelser af tilgangen til relationsarbejdet, og hvordan relationsarbejdet i praksis konkret skal se ud i hverdagshandlinger i mødet med børnene. Videre beskrives, at grundfundamentet for det relationelle arbejde fortsat er Marte Meos grundprincipper for udviklingsstøttende samspil. I lighed med sidste års tilsyn observeres, at disse grundforståelser generelt afspejler sig positivt som en rød tråd gennem observationerne, som viser opmærksomme voksne, der omsorgsfuldt og med indlevelse spejler børnene, bekræfter, benævner egne og børnenes handlinger, samt møder børnene sensitivt og med øje for børnenes initiativer, intentioner, små signaler og behov. Således observeres mange positive mødeøjeblikke, hvor personalet får øje på børnenes små initiativer og signaler, afstemmer og handler relevant på disse, som det fx ses da en voksen ved måltidet siger “vi skal lige tælle til tre”, hvortil barnet svarer “nej vi skal tælle til tusind” – den voksne møder barnet ved at sige “så må du lige hjælpe mig”, i fællesskab tælles til elleve og afsluttes med 999 og 1000. På en anden stue, ses en voksen, der i forbindelse med samlingen ser og møder barnet ud fra barnets perspektiv ved at være et skridt foran i reaktionen, sætte sig i barnets perspektiv og bruge “hen imod sprog” og derved undgår en unødigt konflikt. Således ses det, at barnet gerne vil være den første til at vælge sang, barnet bliver kropslig urolig og siger med grådlabil stemme “nej, nej, mig først”, da det er et andet barns tur til at vælge først – den voksne aer barnet på ryggen, møder barnet i følelsen og sætter ord på:” Du ville gerne, at det var dig først, så kan det være dig først næste gang”, hvilket resulterer i, at barnet smiler og falder til ro i kroppen.

Generelt observeres, at der er en varm og imødekomende stemning, hvor børnene mødes med et roligt og inviterende toneleje. Det træder særligt tydeligt frem i observationerne som en gennemgående måde at være i samspil med børnene på, at personalet møder børnene med smil, glad mimik, øjenkontakt og tæt positiv fysisk kontakt som kram, sidde på skødet, holde i hånden, være i favn (vuggestuen) og positiv italesættelse. Særligt ses det, at personalet i samspillet med børnene er skarpe på ”*de tre øjne*” ;1: øjenkontakt 2: øjenhøjde, 3: øjeblikke. I praksis ses dette ved at personalet møder børnene med øjenkontakt og bringer sig selv i øjenhøjde med børnene ved at gå ned i knæ, være tæt på børnene, sidde på gulvet, så de er øjenhøjde med børnene, hvilket ses skaber et godt udgangspunkt for kommunikation, turtagning og fælles opmærksomhed, som skaber små udviklende øjeblikke, hvilket ses skaber genkendelse, glæde og smil hos børnene.

Observationerne tegner et billede af opmærksomme og lydhøre voksne, der inddrager børnenes perspektiver og har deres opmærksomhed rettet mod børnene, hvilket i praksis ses skaber gode betingelser for længerevarende positive samspil mellem børn-voksne og børnene imellem. Det ses, at de voksne er følelsesmæssige tilgængelige og til rådighed, og hjælper børnene når der er behov, både i forhold til omsorg, trøst, hjælp til samspil og konfliktløsning. Eksempelvis så jeg et barn, der skulle afleveres og viste tegn på, at det var svært at sige farvel til mor. En voksen tog omsorgsfuldt mod barnet, tog barnet på skødet og satte ord på, at det var svært at sige farvel til mor. Desuden observeres det, at børnene på eget initiativ henvender sig til de voksne for at få kram og hjælp, hvilket vidner om en tryk relation og en erfaring med at man kan søge omsorg, trøst og hjælp hos de voksne.

Det ses, at de små formiddagsgrupper skaber gode betingelser for nærværende voksen -barn interaktioner. Således ses det, at personalet er nærværende og engageret i samværet med børnene om differentierede aktiviteter/lege i mindre grupper, inden for børnenes nærmeste udviklingszone. Der ses en god fordeling af de voksne, nærvær og fælles fokuseret opmærksomhed med børnene omkring et *fælles tredje* som bage, male, køkkenleg og lege med klodser.

I lighed med sidste år observeres det, at personalet har blik for børn, som er i udsatte positioner og som kropsligt, verbalt eller følelsesmæssigt giver udtryk for, at det er svært at navigere i eller mestre en given ting/aktivitet/følelse. I disse situationer ses, at personalet er opmærksomme på at give disse børn omsorgsfuld verbal og fysisk understøttelse ved fx at være fysisk tæt på børnene, tage børnene i hånden og hjælpe dem videre. Fx ses det, at et barn der har meget kropslig uro og som har svært ved at komme op til bordet, bliver mødt i et roligt tonefald og får lov at tage et dyr med op til bordet, som barnet kan sidde med til der er klar til samlingen.

Der arbejdes med TOPI to gange om året, med henblik på systematisk at gennemgå alle børns trivsel, udvikling og sociale relationer. Desuden gennemgås det løbende på stue- og teammøder, hvorvidt alle børn oplever positiv voksenkontakt. Her sparrer personalet med hinanden og kommer med forskellige perspektiver på enkelte børns trivsel og udvikling og, hvordan personalet kan styrke de enkelte børns trivsel og udvikling. Det beskrives, at der er et samarbejds miljø, hvor der er tradition for, at der er åbenhed og tillid til at man kan få konstruktiv faglig sparring på situationer/relationer, der opleves som vanskelige. Fx beskrives det, at der er en kultur for at hjælpe og give hinanden faglig sparring/feedback, hvis det opleves, at der er en vanskelig relation til et barn, så personalet i samarbejde kan ændre på relationen og skabe gode rammer om et *fælles tredje* sammen med barnet. I forlængelse heraf drøftede vi, at det kunne være interessant at blive endnu skarpere på, hvordan man systematisk kan få øje på, hvordan ens egen relationer til de enkelte børn er.

Anbefalinger:

- Fortsæt det positive relationsarbejde i mindre grupper
- I forhold til ønsket om at få et redskab til at blive endnu mere nysgerrig på personalets egen relation til de enkelte børn, kan anvendes DCUM's relationsskema. Skemaet har til formål at skabe refleksioner over egen relation til- og, hvilken form for relation man har til de enkelte børn, fx varm, anvisende, korrigerende, og hvorvidt der er behov for, at den voksne ændrer adfærd/tilgang for, at barnet får andre deltagelsesmuligheder. Skemaet er vedhæftet som inspiration.

2. Inklusion og fællesskab – børne- og ungefællesskaber til alle

"Alle børn skal opleve at være en del af et socialt fællesskab. Børn med særlige behov skal inkluderes i fællesskabet med udgangspunkt i deres behov og muligheder. Personalets respekt for børnenes egne kulturfællesskaber er central".

Vurdering: Tilpasning af indsats

På baggrund af observationerne og dialogen vurderes, at der foregår positivt inklusionsarbejde, der skaber gode pædagogiske rammer og muligheder for børnenes deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne, herunder også for børn i udsatte positioner. Samtidig vurderes, at der på enkelte stuer er udviklingspotentiale i forhold til de professionelle positioner og organisering af overgange og rutiner i hverdagspædagogikken, samt en yderlig kvalificering af, hvordan personalet systematisk sikrer, at alle børn har deltagelsesmuligheder i og er en del af børnefællesskaberne på legepladsen i tidsrummet fra 11.30 – 14.00. På disse baggrunde vurderes Haraldsgården i *tilpasning af indsats*.

Begrundelser:

Opfølgning fra tilsyn 2018: Det beskrives, at der siden sidste tilsyn har været arbejdet med børnenes deltagelsesmuligheder i måltidet og i rutinesituationerne, bl.a. prioriteres tiden anderledes så man går tidligere ind fra legepladsen, så der er god tid til at børnene selv kan øve sig i at tage tøjet af, dække bord m.m.

Inklusion, leg og børnefællesskaber:

Under dialogen udfolder personalet, hvordan der i Haraldsgården skabes inkluderende læringsmiljøer, hvor alle børn har deltagelsesmuligheder i aktiviteterne, legen og børnefællesskaberne, ud fra barnets nærmeste udviklingszone. Videre beskrives, at dette i praksis gøres ved at tage udgangspunkt i de enkelte børns behov og sammensætte børnegruppen i forhold til hvilke, børn der kan spejle sig positivt i hinanden. Desuden arbejdes med den pædagogiske bagdør i forhold til at give alle børn deltagelsesmuligheder i fællesskaberne, det kan fx være vente med gå i garderoben, kuglepude m.m. Hvis det opleves, at et barn har vanskeligt ved at deltage i fællesskaberne, ses på, hvordan der kan ændres på læringsmiljøet omkring barnet. Observationerne tegner et billede af, at disse grundforståelser slår igennem i praksis, idet det ses en pædagogisk praksis, hvor personalet arbejder fokuseret på at skabe rammerne for inkluderende læringsmiljøer qua *det fælles tredje* i mindre grupper. På observationsdagene ses på alle stuer en

god normering og der ses en god fordeling af børn og voksne og en god fordeling af børne- og vokseninitierede aktiviteter og lege.

Indenfor observeres, at størstedelen af jeres børn er en del af et større eller mindre fællesskab, og det ses at personalet er opmærksom på, får øje på og henvender sig til børn, der ser ud til ikke at være en del af noget. Fx er der i børnehaven et barn, som sidder og ser på andre børn som leger i køkkenet, en voksen sætter sig ved siden af, prøver at invitere barnet med ind i legen, men barnet giver udtryk for gerne at vil se på, den voksne sidder ved siden af barnet og sætter ord på legen. Lidt senere hjælper den voksne barnet med at komme ind i et fællesskab med en gruppe andre børn omkring at lave perleplader.

Det ses, at personalet er aktive i at skabe en varm og positiv stemning, hvor de aktivt bruger sig selv i aktiviteterne/legen og bruger det *fælles tredje* til at skabe rum og rammer til, at børnene får øje på hinanden og danner fællesskaber og legerelationer. Der observeres flere eksempler, hvor de voksne er guidende i forhold til konsekvent at understøtte børnefællesskaberne, børnenes leg og at børnene får øje på hinanden, hvorved børnene får erfaringer med at deltage i og byde ind i et fællesskab. De voksne er positivt handleanvisende og guider børnene i at være i samspil med hinanden. I vuggestuen ses det fx, at personalet via leg med klodser understøtter børnene i turtagning og i at få øje på og spejle sig i hinanden. I Natsværmeren ses en titte-borte-leg/gemmeleg, hvor den voksne understøtter fællesskabet mellem en børnegruppe på seks børn. Den voksne *går foran* i legen og hjælper børnene med at få gemt sig, turtagning og give plads til at alle kan være med. Der er børn med i alderen fra 13 måneder til fem år, men den voksne får tilpasset og afstemmer legen efter børnenes nærmeste udviklingszone, hvilket giver deltagelsesmuligheder for alle børn. Legen bliver længerevarende og fordybende og varer i 28 minutter, hvor børnene smiler og højlydt klukker af grin.

Legepladsen fra 11.30-14.00:

På legepladsen ses, at størstedelen af jeres børn er aktive og i leg og samspil med andre børn, men der ses også enkelte børn, der ser ud til ikke at være en del af noget, uden at de får den fornødne støtte til at komme i leg/samspil. Over de to dage jeg observerer, ser jeg et par af de samme børn, særligt jeres yngste børn, der ikke er i samspil eller i meget korte samspil med voksne eller andre børn, og ser ud til at have brug for hjælp til at komme ind i legefællesskaberne. Fx ses en dreng som går alene langs hegnet meget af tiden og følger efter de voksne på afstand.

I dialogen drøftede vi, at legepladsen kan være et stort sted at orientere sig, og at det stiller store krav, til særligt de yngste børns lege-kompetencer og forestillingsevner, idet der fx er mangel på mindre tydelige legezoner, hvor det er tydeligt hvad man kan lege.

I dialogen beskrives, at observationerne kan genkendes, og at ledelsen ved tilsynet var i gang med at finde en løsning på udfordringen. Videre beskrives det, at man samme uge som observationerne har fundet sted, har ændret praksis og organiseret sig således at Minihaven er på vuggestuens mindre legeplads med kendte voksne. Desuden talte vi om, at det er nødvendigt at få en systematik, der sikrer at I får øje på, hvorvidt alle børn er en del af et fællesskab. I forlængelse heraf drøftede vi, at I kan udvide og overføre den systematik I har, i forhold til at der altid er pædagoger, der har fokus på og er fordybende omkring en idrætsaktivitet mellem 12-14, til også at have en organisering, hvor det er aftalt hvilke pædagoger, der har øje for og sikrer at alle børn er en del af børnefællesskaberne.

Børn på en basisplads:

Haraldsgården har tolv basispladser, hvor der er fokus på at understøtte og inkludere børnene i større eller mindre fællesskaber, enten på Hvalstuen eller på de øvrige stuer, med hensyn til og respekt for hvornår det enkelte barn har særlige behov for støtte til at indgå i hverdagen og børnefællesskaberne. Der arbejdes med en balance i forhold til hvornår det enkelte barn profiterer af at være i fællesskaberne og spejle sig i andre børn, og hvornår barnet har brug for tryghed på egen stue. For børn på en basisplads beskrives, hvorledes pædagogerne har et særligt blik for børnenes styrker, og hvornår børnene kommer i udsatte positioner og har behov for ekstra omsorg og støtte. I praksis observeres det, at personalet er opmærksomt på at give børnene ekstra responstid ved anvisninger og gøremål, og understøtter børnene i at være i fællesskab, som det fx ses da to børn understøttes i at lege med magneter.

Der udarbejdes løbende handleplaner for børn på basisplads, ligesom der er tilrettelagt særlige fokuserede udviklingsforløb for børnene. Personalet i basisgruppen samarbejder løbende med psykologer og tale-høre-lærer.

Natsværmeren:

Det observeres, at der er en "hjemlig" og omsorgsfuld stemning, hvor der er ro og tid til at alle børn bliver mødt. Børnene inddrages i madlavningen, i at dække bord og sætte service i opvaskemaskinen. Generelt inddrages børnene, alt efter alder og overskud under hele eftermiddagen og aftenen i de gøremål og rutiner der er. En af de yngste børn, som er trætte, kommer på armen hos en voksen, mens der laves mad og der dækkes bord. Aftensmåltidet indtages ved to små borde, så der er mulighed for at alle børn får omsorg, og bliver spurgt ind til dagens oplevelser. Da de yngste børn er ved at blive trætte, pusles der om dem, de kommer i nattøj og der læses godnathistorie, alt imens de ældre børn bygger- og leger med en forhindringsbane på gangen.

Inddragelse af børnene i dagligdagens opgaver og rutiner:

Generelt observeres en positiv udvikling siden sidste tilsyn i forhold til, at børnene på størstedelen af alle stuer inddrages i dagligdagens rutiner, fx ses at børnene gives god tid til selv at "kæmpe" med skoen, bage pizza og boller til eftermiddagsmaden. I basis smører børnene selv deres formiddagsmad.

På nogle stuer i vuggestuen og børnehaven ses, at børnene bliver inddraget i selv at øse op, tørre op, skrabe mad i skraldespanden til deres store glæde. På enkelte stuer i vuggestuen og børnehaven ses, at der skabes en del ventetid, hvor de voksne får gjort mange ting uden at børnene inddrages og herved "frarøver" børnene unikke udviklings- og læringsmuligheder. Det ses fx på en stue i vuggestuen, hvor det er de voksne der henter mad og dækker bord, mens nogle børn sidder og venter længe ved bordet (10 minutter), da de er de første der er færdige med at vaske hænder. I børnehaven observeres en stue, hvor børnene kommer til at sidde og vente ved bordene i 10-12 minutter, mens alle voksne ordner praktiske ting.

I dialogen drøftede vi, at hvis vi med den Styrkede Pædagogisk læreplan i baghovedet skal tilrettelægge læringsmiljøer hen over hele dagen, hvor børnene er aktive deltagere, *hvordan kan man så inddrage børnene i det mellemrum, der opstår fra aktivitet/til leg til selve måltidet, så der opstår mindre ventetid, hvor børnene sidder og venter ved bordene – hvordan vil et godt pædagogisk udviklingsrum så se ud?* Der var forskellige refleksioner fx vente med at sætte sig op ved bordene og samles ved et tæppet når man har vasket hænder, at børnene tager egen service og dækker bord, dele børnene op, så ikke alle børn kommer ind på samme tid og skal have vasket hænder.

Overgange og personalets positioner i overgangene:

På enkelte stuer i minihaven, observeres at der er udfordringer i forhold til at alle voksne får organiseret sig så alle voksne har samme position; at ordne praktiske ting. Dette observeres både i forlængelse af samlingen og i forlængelse af frokosten. Her ses, at alle voksne står op, går rundt og ordner praktiske ting, således ses et manglende overblik over børnene og, hvem der har ansvar for, hvilke roller. Det observeres at personalets manglende organisering medfører, at enkelte børn kommer i udsatte positioner, hvilket ses ved at børnene går frem og tilbage og via deres kropssprog giver udtryk for ikke at vide, hvad de skal. I forlængelse af samlingen ses at alle voksne hjælper børnene i garderoben, mens der stadig er børn på stuen. Et barn får et par strømper som skal tages på, barnet smider strømperne og løber ind på en stue hvor der ingen voksne og børn er, den voksne følger ikke op på, hvor barnet løber hen. Efter noget tid ser en voksen fra en anden stue barnet og hjælper barnet med tøjet.

Efter frokosten gentager den uklare organisering sig. Her er alle voksne i gang med praktiske ting omkring oprydning og at finde madrasser frem, mens ingen voksne er ved børnene, understøtter og guider børnene. Fx ses et barn der flere gange hvisker til et andet barn ”skal vi lege”, men uden der er voksne der kan understøtte og guide børnene.

I dialogen beskrives det, at billedet kan genkendes og, at det i høj grad er på grund af, at Minihaven er udvidet med flere stuer og mange nye personaler, hvor organiseringen ikke er helt afstemt endnu. Videre beskrives, at man er i proces med at arbejde med det og der er gode refleksioner omkring det.

Det fysiske læringsmiljø:

Generelt ses, at det fysiske læringsmiljø på stuerne er indrettet i mindre tematiserede legezoner ved hjælp af rumdeler og tæpper. Indretningen giver børnene adgang til at lege i mindre grupper og til forskellige legemuligheder, fx genstandsrettet leg, rolle/som om lege, konstruktionslege, bil-lege og regel-lege. Haraldsgården har fællesarealer, der giver gode muligheder for at dele sig op, og for fysisk motorisk udfoldelse. Størstedelen af legetøj, bøger, papir og farver er placeret i børnehøjde, så det er tilgængeligt for børnene. Det ses, at børnene aktivt bruger legetøj, og bøger. Der kan med fordel kæles lidt mere for detaljerne, således at de enkelte zoner er gjort klar til leg, så det inviterer til, og set fra et børneperspektiv er visuelt tydeligere, hvad børnene kan lege i de forskellige zoner, så det inspirerer til længerevarende fordybende lege. Fx ses køkkener hvor der ikke er sat køkkenting frem, så det inviterer til leg, der ses en bilzone/vej men ingen biler er stillet frem, så det kan inspirere til og danne rammerne om leg. Særligt for vuggestuebørn stiller det store krav til børnenes legekompeter og forestillingsevne.

I dialogen drøftede vi det med at gøre klar til legen, og hvorvidt det kan skabe andre og mere længerevarende og fordybende lege hos børnene. Personalet har en oplevelse af, at den fysiske indretning fungerer godt, som den er. I forlængelse heraf drøftede vi, at det kunne være spændende at bruge noget af den inspiration enkelte pædagoger har fået i forhold til oplægget om ”Magiske læringsmiljøer” og se hvad det ville gøre for børnenes leg. At lade sig inspirere af dette er indtænkt i indretningen af tredje salen. Der var også refleksioner omkring, at der arbejdes med at stille

motorikbaner frem, og at det gør noget ved, hvordan børnene bruger den og bliver inviteret til bevægelse og, at det måske ligeledes vil skabe andre muligheder i legen, hvis personalet øvede sig i at sætte en togbane, bilbane eller køkkenleg op.

Anbefalinger:

- Fortsæt den positive inkluderende og fællesskabsdannende praksis.

Børnefællesskaber på legepladsen fra 11.30-14:

- Det bør være et skærpet fokus på, hvordan I sikrer et skærpet blik for de børn, der ser ud til ikke at være en del af noget, eller til ikke at være med i børnefællesskaberne på legepladsen. En metode kan fx være, at en voksen har en omsorgsgivende/opsøgende position, hvor den voksnes rolle er at være opmærksom på børn, der ser ud til ikke at være en del af børnefællesskaberne. I forlængelse heraf, hjælpe børn ind i lege/fællesskaber, igangsætte til leg og samspil børnene imellem, med det formål at favne børn, der har brug for ekstra omsorg i forhold til at komme i samspil med andre børn.
- Reflekter ligeledes over en bevidst organisering af de voksnes positioner og baser på legepladsen. Hvordan skal rollefordelingen være på legepladsen?
Ved at være bevidste om, at de voksne har forskellige roller på legepladsen (ud over at fordyberen som er ansvarlig for idrætsaktiviteten), er der mulighed for at skabe endnu mere rum for nærværende og positive voksen/barn relationer og for, at alle børn har en oplevelse af at være en del af fællesskaberne. Det anbefales derfor at afprøve de tre følgende positioner:
 1. **Omsorgsgiver/opsøgende:** Er opmærksomme på børn, der ser ud til ikke at være en del af børnefællesskaberne og hjælper børn ind i lege/fællesskaber. Stimulerer, igangsætter til leg og samspil børnene imellem, med det formål at favne børn, der har brug for ekstra omsorg i forhold til at komme i samspil med andre børn.
 2. **Flyver:** Hjælper børnene med praktiske ting, skifter børn, hjælper med at løse konflikter og trøster børn. Kan også være i leg/samspil med børnene, men er opmærksom på at have overblikket og have øje for de børn, der har brug for hjælp.
 3. **Fordyber (fordybelse):** Er igangsætter af lege og fordyber sig i længevarende leg/aktivitet med børnene (fx idrætsaktiviteterne), velvidende at dette er muligt, da andre voksne har fokus på børn, der er kede af det og/eller har brug for hjælp.
Ved at indtage disse forskellige positioner på legepladsen, gør de voksne sig tilgængelige så der er noget for alle børn at inkludere sig i.

Børnenes deltagelsesmuligheder i overgangen fra aktivitet/leg til måltidet:

- Det anbefales, at I fortsætter refleksionerne over, hvordan I sikrer at alle stuer i praksis arbejder fokuseret med børnenes deltagelsesmuligheder i forbindelse med måltiderne, således at alle børn får samme deltagelsesmuligheder, uagtet hvilken stue barnet går på.

Organisering af de voksnes positioner i overgangene:

- Det bør være en skærpet opmærksomhed på, hvordan I bliver helt skarpe på de voksnes positioner i overgangene og mellemtiden fra en aktivitet/rutine til en anden. Hvem har ansvar for det praktiske og, hvem har ansvar for samværet med børnene, og hvad skal der ske for børnene i overgangene og i de ”mellemrum”, der er i overgangene mellem aktivitetstilbud, frokost og rutiner (de uformelle læringsrum)? Reflekter over, hvilke positioner, der skal være og, hvad de

forskellige positioner konkret indebærer, således at der skabes en fælles faglig forståelse for, hvordan positionerne udmøntes i praksis, således at alle børns omsorgsbehov imødekommes.

3. Sprogindsatsen – muligheder gennem sprog

“Alle børn skal have de bedste udviklingsmuligheder for deres sprog”

Vurdering: Vedligeholdelse af indsats

I lighed med sidste års tilsyn, vurderes det at Haraldsgården har gjort en særlig indsats for og arbejder systematisk med at skabe positive udviklingsmuligheder i forhold til børnenes sproglige udvikling, hvilket tydeligt afspejles i praksis, hvorfor Haraldsgården vurderes i *vedligeholdelse af indsats*. Der er i vurderingen lagt vægt på at der er systematiske procedure i forhold til sprog-vurderinger, samt i forhold til hvordan børn i sproglige udfordringer understøttes i samarbejde med barnets forældre.

Begrundelser:

Det beskrives, at Haraldsgården har fokus på, at der er sporg i alt pædagogisk arbejde, hvorfor der arbejdes bevidst med at tilrettelægge sproglige læringsmiljøer i løbet af hele dagen. Der er fortsat formuleret tydelige mål og strategier for sprogarbejdet, ligesom der er et særligt fokus på alle børns sproglige udvikling i den årlige trivselssamtale. Pt. Er Haraldsgården en del af et sprogudviklingskompetenceprojekt med sprogforsker Pia Thomsen, hvor fokus er på; *Hvad god sprogpedagogik er i praksis med fokus på at kvalificere sproget i legen og med fokus på den voksnes rolle*. Det beskrives, at dette har skabt øvebaner i forhold til, hvordan personalet gennem legen kan skabe en større variation af sproget.

I dialogen og observationerne træder det igen i år frem, at sproget har en særlig opmærksomhed i Haraldsgården, således er det kendetegnende på tværs af alle afdelinger, at det ses at personalet har fokus på at understøtte børnenes sproglige udvikling gennem leg, rim og remser, sprogunderstøttende startegier, rutinerne, leg og forskellige sprogudviklende aktiviteter. Det observeres, at personalet skaber gode betingelser for at børnene kan udfolde, øve, eksperimentere og udvikle sproget i planlagte aktiviteter som eksempelvis samlingen, dialogisk læsning og formiddagsgrupperne. Ligesom det ses, at personalet arbejder målrettet med sproget i hverdagspædagogikken som i legen, i garderoben og ved frokosten, og bruger disse tilbagevendende hverdagsbegivenheder som sproglige udviklingsrum. Eksempelvis ses det, at personalet understøtter børnene ved at give tid til dialog, med ord og italesættelse af begreber som det fx ses i garderoben: *“først den ene fod i gummistøvlen og så den anden fod” “hov strømpen er væk, så har du bare tæer på den ene fod”*.

Observationerne tegner overordnet et billede af positive og understøttende sprogmiljøer, hvor de voksne har god øjenkontakt og fælles opmærksomhed med børnene, der understøtter de voksnes kommunikation med børnene. På tværs af alle stuer, ses at de sprogunderstøttende sprogmiljøer i praksis kommer til udtryk ved, at personalet i mødet med børnene anvender sprogunderstøttende strategier. Fx observeres det, at personalet benævner, sætter ord på barnets intentioner, følelser og handlinger, dialoger der er præget af turtagning, vente på barnets udspil, relevant respons fra den voksne der stiller åbne og nysgerrige spørgsmål, hvilket vidner om et fint fokus på, at det at udvikle sproget i flere led giver gode betingelser for at for at udfolde sproget og opnå dialoger med 5-turtagning. Desuden ses, at personalet er gode til at fange det børnene, er optaget af, stille åbne undersøgende spørgsmål der understøtter børnene i deres optagethed, hvilket ses giver børnene gode betingelser for at udfolde sproget. Samtidig ses en opmærksomhed på at invitere flere børn

med i dialogerne, som derfor bliver til længerevarende dialoger, hvor børnene får erfaringer med og mulighed for at udfolde sproget i samspil med hinanden. Dette ses fx under dialogisk læsning, hvor det ses at den voksne er opmærksom på udveksling af sproget i flere led, via turtagning, give tid og afvente børnenes initiativer og udspil. Det ses, at der er fælles opmærksomhed omkring bogen og, at den voksne inddrager børnene i bogen der handler om følelser – den voksne fanger børnenes optagethed af at vise, hvordan man ser ud når man er sur, glad og ked af det, og der gives tid til at børnene kropsligt kan vise hinanden, hvordan netop de ser ud når de er glade, sure m.m., og på den baggrund indledes længerevarende dialoger om at være i forskellige følelsetilstande.

Det observeres, at personalet i mødet med børnene ligger op til udvekslingstone, hvor personalet stiller åbne, nysgerrige spørgsmål og spørg ind til og opmuntrer børnene til at byde ind med egen oplevelser og fortællinger, hvorved der skabes udgangspunkt for dialoger, hvor børnene øver og eksperimenterer med sproget. Dette ses fx under aftensmaden i Natsværmeren, hvor der tales om hvad der er lavet i løbet af dagen, om ønsket om rokketænder og madpakker. Der ses, at personalet spørg ind til børnenes fortællinger; ”*hvad skete der så?*”, ”*kan du huske, hvad der var nede i madpakken?*” og understøtter børnene i at udfolde deres fortællinger og oplevelser, så der bliver længerevarende dialoger.

Tid tilbragt i fælles opmærksomhed med nærværende voksne, er af afgørende betydning for barnets sprogtilegnelse og udvikling af kommunikative strategier. Det er gennemgående for alle stuer, at I lykkedes godt med at skabe sproglige udviklende øjeblikke i de mindre formiddagsgrupper, hvor det ses, at de voksne er nærværende og ses i fælles opmærksomhed med børnene omkring *det fælles tredje*. Det ses, at de voksne venter på børnenes egne udspil og giver børnene tid, ligesom der ses turtagning og udveksling af sproget i flere led. Desuden ses, at personalet er gode til at understøtte og give børnene erfaringer med, hvordan sproget kan bruges som kommunikationsmiddel i samspil med hinanden.

Desuden observeres, at de mindre børnegrupper medfører et lavt støjniveau, hvilket ses skaber gode forudsætninger for sproglige interaktioner mellem barn-voksen og børnene i mellem, idet de små børnegrupper skaber gode betingelser for kommunikation, dialog, fælles vedvarende opmærksomhed, øjenkontakt og udveksling af sproget.

Der ses, at personalet har en opmærksomhed på at afpasse sproget og de understøttende sprogstrategier i forhold til barnets nærmeste udviklingszone. Fx observeres det i vuggestuen, at personalet særligt bruger mimik og gestik for at understøtte det verbale sprog, sætter ord på egne og børnenes handlinger; ”*du er sulten, jeg kan se og høre det*”. Ligesom det ses, at flere voksne griber børnenes enkelte ord, og på baggrund af disse udvider og strækker børnenes sprog. Dette ses fx under frokosten i vuggestuen, hvor en voksne griber og følger de små initiativer børnene selv bidrager med og gør dem til fælles samtaleemner, hvor børnene gives tid til at komme til orde. Den voksne ser, benævner og bekræfter de yngste børns kropssprog, så de ligeledes bliver deltagere i dialogerne.

I basisgruppen ses, at personalet har særlig opmærksomhed på både børnenes verbale og nonverbale sprog, sætter ord på og hjælper børnene med at ”oversætte” ønsker og behov, ligesom der anvendes visuelle billeder for at understøtte den verbale kommunikation. Fx ses et barn under frokosten, der peger og fortæller noget som den voksne har vanskeligt ved at forstå - den voksne kommer med tre forskellige bud og rammer rigtigt, så barnet smiler og bliver mødt i sit ønske om at kommunikere med sin kammerater om, hvorvidt de vil smage på noget bestemt mad.

Der er tre sprogansvarlige. De sprogansvarlige har til opgave at deltage i områdets sprogetværk og formidle aktuel viden til resten af huset, så der er mulighed for fælles faglige refleksioner. Der er tradition for at de sprogansvarlige bruges til sparring og inspiration i forhold til, hvordan der konkret kan arbejdes med sproget eller hvis der opstår tvivl i forhold til et barns sproglige udvikling.

Ved bekymring for et barns sproglig udvikling har Haraldsgården fortsat en klar strategi og systematik for, hvordan der handles. Første skridt er at observere og afdække på, hvilke områder barnet har sproglige vanskeligheder og hvor der er sproglige styrker. Dernæst laves en handleplan med udgangspunkt i, hvad barnet er optaget af, for på den måde at møde barnet inde for nærmeste udviklingszone. Handleplanen følges op, justeres og evalueres løbende. Forældrene inddrages altid tidligt i bekymringen, således inviteres forældrene ind i, hvad der sprogligt arbejdes med i institutionen, og forældrene vejledes i, hvordan de hjemme kan understøtte barnets sprog.

Der arbejdes systematisk med sprogvurdering af alle 3 og 5årige. I forlængelse af sprogvurderingerne laves, der skriftlige handleplaner på børn, der vurderes i behov for fokuseret indsats. Handleplanen justeres og evalueres løbende. Forældrene inddrages i resultatet af sprogvurderingen og personalet vejleder forældrene i, hvordan hjem og institution kan samarbejde om at understøtte barnets sproglige udvikling. Sprogvurderingen og handleplanen følges fælles op på barnets aktuelle stue, således at alle medarbejdere ved, hvad der skal være fokus på.

Data fra sprogvurderingerne anvendes til at se efter om der er mønstre, der kan pege på, hvorvidt der er områder i de sprogpædagogiske læringsmiljøer der skal være ekstra fokus på i en periode. Eksempelvis er personalet på denne måde blevet bevidste om at arbejde mere med forholdsord, hvor institutionen fx har udviklet et spil. Denne måde at analysere og anvende jeres data til at justere og videreudvikle praksis, vurderes til at være et godt pædagogisk greb til at få øje på og justere egen praksis.

På trods af, at Haraldsgården i flere år har sprogvurderet alle 3 og 5årige, oplever institutionen udfordringer med at dette kan ses i de årlige data fra institutionen.

Det observeres, at de fysiske læringsrum i nogen grad understøtter børnenes sproglige udvikling, fx i form af synlige bøger i børnehøjde (dette ses ikke på alle stuer), tal, bogstaver, plakater og billeder, der appellerer til dialoger og som giver børnene mulighed for at blive nysgerrige på ord, bogstaver og skriftsprog. I børnehaven ses, at børnene generelt har adgang til papir, skriveredskaber og spil. Generelt er stuerne indrettet i mindre tematiserede legezoner, der inviterer til forskellige lege og aktiviteter, som skaber gode muligheder for sproglig interaktion børnene imellem (fx køkkenzone, konstruktionszone, bilzone og læsezone). Det observeres, at der på flere stuer er udviklingspotentiale i forhold til at ”gøre klar til legen” i de tematiserede legezoner, så det set fra børnenes perspektiv er mere tydeligt, hvad man kan lege i de forskellige zoner, fx ved at gøre klar til en køkkenleg, bil-leg, bondegårdsleg, superhelteleg (jf. pejlemærke 2). Ved at gøre klar til legen, skabes endnu bedre betingelser for at invitere børnene ind i lege, hvor der er gode betingelser for sproglig udfoldelse. Den styrkede pædagogisk læreplan har netop fokus på, hvordan leg og de voksnes understøttelse af barnets deltagelse i legen er betydningsfuld for børnenes sproglige udvikling (se *Styrkede pædagogisk læreplan s. 40*). Generelt ses, at der er indrettet gode muligheder for små læsemiljøer, hvor børnene har mulighed for at trække sig tilbage og nyde en stille læsestund med sig selv, hinanden og de voksne. I dialogen drøftede vi, at der på observationsdagen på nogle stuer ikke ses bøger i børnehøjde, ligesom bøgerne på nogle stuer er placeret i nærheden af et sted, der ikke indbyder til en rolig læsestund, fx er der på en stue en lille bogkasse i børnehøjde, men

intet sted i nærheden, hvor man kan sætte sig med en bog, hvilket afstedkommer, at der ikke skabes de bedste betingelser for et roligt og inviterende læsemiljø.

I dialogen drøftede vi, at billederne på nogle stuer hænger højt oppe, så de ikke kan ses i børnehøjde. Det beskrives, at der er nøje pædagogiske overvejelser heraf, idet billederne anvendes strategisk i forhold til forskellige pædagogiske aktiviteter, hvor den høje placering er nødvendig.

Anbefalinger:

- Fortsæt det positive sprogpædagogiske arbejde
- I kan kvalificere det sprogpædagogiske arbejde yderligere ved at:
 - 1: Tydeliggøre de tematiserede legezoner med genkendelige rekvisitter og temaer fra børnenes hverdag (fx læge, bager, butik, køkken, bilmiljø, bondegård/zoo), samt ved at **gøre klar til legen** ved stille legetøjet frem, idet dette inviterer børnene til sproglige interaktioner gennem leg.
 - 2: Lav små læsemiljøer med synlige bøger i børnehøjde på alle stuer, der tydeligt indikerer at her kan man læse og kigge i bøger, så børnene bliver inviteret til en rolig læsestund med mulighed for at blive inspireret af billeder i bøgerne, og mulighed for at få gode læseoplevelser, alene, sammen med hinanden og de voksne.

4. Forældresamarbejde – forældrepartnerskab

”Forældre og institutionen skal indgå i et tæt og ligeværdigt samarbejde om det enkelte barns udvikling og trivsel. Forældre er en ressource i forhold til samarbejdet om deres barn”

Vurdering: **Vedligeholdelse af indsats**

På baggrund af personalets og forældrerepræsentantens beskrivelser i dialogen vurderes, at Haraldsgården har gjort en særlig indsats for at styrke forældresamarbejdet, bl.a. qua systematiske forældresamtaler, forældreinddragelse og løbende vidensdeling om barnets trivsel og udvikling, hvorfor Haraldsgården vurderes i *vedligeholdelse af indsats*.

Begrundelser:

Det beskrives, at forældresamarbejdet prioriteres højt, hvilket fx praktiseres ved en løbende dialog med forældrene om barnets dag, trivsel og udvikling. Særligt ligges vægt på at fortælle små positive historier fra hverdagen, så forældrene oplever, at deres barn bliver set. Forældrerepræsentanten støtter op om denne fortælling og supplerer med, at der set fra et forældreperspektiv er et godt forældrepartnerskab. Det opleves, at der er en nærværende, positiv og imødekommende stemning i huset, hvor man som forældre føler sig velkommen sammen med sit barn. Forældrerepræsentanten fortæller at det opleves, at der er tillid til forældrene og, at der er åbenhed for at man som forældre kan komme til personalet med undren og spørgsmål, som der lyttes til. Videre fortælles, at der er et aktivt og engageret forældreråd, hvor medlemmerne er godt fordelt, så alle afdelinger er repræsenteret ved en forælder. Desuden oplever forældrerepræsentanten, at der er et højt informationsniveau, hvor man som forældre har mulighed for at få indblik i hverdagen og de pædagogiske intentioner, der ligger bag den pædagogiske praksis, fx via KBH-barn, 2-måneders aktivitetsplaner og opslag som hænger på tavler i alle afdelinger, så det opleves, at der er mange forskellige informationskanaler.

Det beskrives, at personalet fortsat oplever, at de har et positivt forældresamarbejde, hvor forældrene giver udtryk for at være glade og tilfredse med det pædagogiske tilbud i Haraldsgården. Ligesom der er en kultur for, at forældrene gerne må ”hænge lidt ud” i institutionen eller fx tage med på tur til kolonihaven.

Desuden arbejdes der i praksis med nedenstående i forhold til at skabe gode betingelser for et forældrepartnerskab:

- Ved bekymring for et barns trivsel og udvikling inddrages forældrene tidligt i forløbet, så der er mulighed for dialog og en tidlig indsats i forhold til, hvordan hjem og institution kan samarbejde om at understøtte barnets trivsel og udvikling. Der udarbejdes en handplan, der løbende følges op, justeres og evalueres.
- Fokus på, at personalet er opsøgende over for og har en inviterende dialog over for forældre, der ikke kommer af sig selv, således at alle forældre inviteres ind i et forældrepartnerskab, både i hverdagen og til forældrearrangementer.
- Systematiske forældresamtaler i form af opstartssamtaler og en årlig trivselssamtale. Der er faste procedure for samtalerne, som tager udgangspunkt i en skabelon, der sikrer at personalet kommer hele vejen rundt om barnets trivsel og udvikling.
- Mulighed for løbende behovssamtaler på forældres eller personalets foranledning.
- Forældrene inviteres ind i institutionen via fx forældremøder, julefest og fælles Mini-ol.

Desuden beskrives, at der arbejdes ud fra en grundforståelse, hvor forældrene ses som en ressource, der kender deres barn bedst, hvorfor personalet spørger ind til og inddrager forældrenes egen viden om barnet, både ved indkøringen og løbende i hverdagen.

Anbefalinger:

- Vær opmærksom på, at der med indførelsen af den styrkede pædagogiske læreplan er et øget fokus på forældresamarbejdet. Der kan evt. findes inspiration til arbejdet med denne proces her på KK-intranet: : <https://buf.kkintra.kk.dk/sites/buf.kkintra.kk.dk/files/media-root/Inspiration%20til%20for%C3%A6ldrebestyrelser%20og%20-r%C3%A5ds%20arbejde%20med%20p%C3%A6dagogiske%20l%C3%A6replaner%20.pdf>. Her er der konkrete forslag til dialogspørgsmål og, hvordan I kan komme i gang med arbejdet.
Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børnenes læring (se styrkede læreplan side 24).

Til yderlig inspiration kan materialet ”Kort om forældresamarbejde”, ”dialogkort” (vedhæftet), samt denne video fra EMU anvendes på forældremøder i forhold til at invitere forældrene ind i, hvad den ”Den styrkede læreplan” betyder i praksis <https://arkiv.emu.dk/modul/styrket-p%C3%A6dagogisk-l%C3%A6replan-%E2%80%93-kort-fortalt-til-for%C3%A6ldre>

5. Sammenhæng – også i overgange

”Alle børn skal opleve en helhed i deres liv. Ved overgangen fra et tilbud til et andet, skal barnet og deres forældre opleve, at der samarbejdes om at skabe en tryk og god overgang”

Vurdering: Vedligeholdelse af indsats

Det vurderes, at Haraldsgården i praksis arbejder systematisk med at sikre tryghed og sammenhænge i overgangene fra et tilbud til et andet, såvel internt som eksternt, hvorfor Haraldsgården vurderes i *vedligeholdelse af indsats*.

Begrundelser:

Overgange hjem-vuggestue og interne overgange:

Haraldsgården arbejder fortsat systematisk med at sikre gode overgange for børnene i alle overgange. Der er fortsat faste procedure for modtagelse af- og barnets første tid i Haraldsgården, som er kendt og praktiseres af alle medarbejdere. Barnets første tid aftales i tæt dialog med forældrene, og med respekt for det enkelte barns behov. Med henblik på at skabe tryghed for barn og familie, arbejdes med primær pædagog på alle stuer.

I forbindelse med interne overgange fra vuggestuen til Minihaven og børnehaven er der ligeledes faste procedure for at skabe en tryk og glidende overgang for børnene. Fx arbejdes med intern overlevering, således at relevant viden følger barnet. Ligesom barnet i perioden op mod start i Minihaven og børnehaven besøger den kommende stue.

I basisgruppen arbejdes med opstartssamtale inden barnets start, således at medarbejderne kan få konkret viden om barnet, så der er de bedste betingelser for at sikre en god start for barnet, med udgangspunkt i de særlige behov det enkelte barn har.

I Natsværmeren sikres en tryk og glidende overgang for barnet qua en opstartssamtale forud for start, med fokus på barnets behov og rutiner, samt ved at barnets primærpædagog er sammen med barnet i Natsværmeren den første tid.

Overgange børnehave-frit/skole:

Haraldsgården sender fortsat børn til mange forskellige skoler, men deltager i Stærkt Samarbejde med Nørre Fælled skole, hvor der løbende afholdes møder. Det opleves, at der er et godt samarbejde med Nørre Fælled skole, hvor der er en række faste elementer som fx en fast sang, konkrete lege og besøg på skolen, som skaber en rød tråd, fællesskab, tryghed og genkendelighed for børnene i overgangen. I år har Haraldsgården desuden haft et tæt samarbejde med Vibehus fritidsinstitution med fokus på overgangen fra børnehave til frit.

Desuden arbejdes systematisk med overgangen bl.a. via:

- Nørre Fælled skole besøges, så børnene har mulighed for at få et indblik i hvad en skole er, og så der skabes et konkret udgangspunkt for dialog. Ligesom medarbejdere fra skolen besøger Haraldsgården.
- Der laves vidensoverdragelser på alle børn, med forældrenes samtykke. Der laves udvidet vidensoverdragelser på børn, hvor det vurderes at børnene profiterer af et større kendskab til barnet ved start.
- Der laves børneinterviewes.

- Skolegruppe for kommende skolebørn med det formål at gøre børnene parate til frit og skole, bl.a. qua fokus på sociale kompetencer selvhjulpenhed og give udtryk for ønsker og behov.
- Generelt samarbejde og dialog med forældrene i forhold til, hvordan Haraldsgården og hjem i samarbejde kan understøtte, at de enkelte børn får de bedste forudsætninger for at starte frit/skole

For børn på en basisplads arbejdes ligeledes fokuseret på vidensoverdragelse til kommende skoler, så skolen er klædt godt på i forhold til at modtage barnet, så der sker en glidende overgang.

Anbefalinger:

- Fortsæt det gode arbejde
- Vær opmærksom på, at der i forhold til modtagelse af nye vuggestuebørn løbende kan være en opgave i forhold til at invitere til og afholde overgangssamtaler i forbindelse med den nye opgave: Overgangen mellem hjem og dagtilbud for børn og familier i sårbare og udsatte positioner. Vær opmærksom på, at det er institutionens opgave at:

1: Hvis forældre har takket ja til overgangssamtale, at invitere familie og sundhedsplejerske til samtale

2: At afholde overgangssamtale med udgangspunkt i dialogkortene, udfylde mål og aftaler. Desuden at skriftliggøre samtalen.

3: Følg op på overgangssamtalen via materialet *opfølgningsark*.

Opgaven beskrives uddybende på opgaveportalen under “*En god overgang fra hjem til dagtilbud for børn i alderen 0-2 år og familier i sårbare og udsatte positioner*”. Her kan materialerne til opgaven ligeledes hentes: <http://buf.kkintra.kk.dk/indhold/en-god-overgang-fra-hjem-til-dagtilbud-b%C3%B8rn-i-alderen-0-2-%C3%A5r-og-familier-i-s%C3%A5rbare-og>

Dialogspørgsmålene kan med fordel anvendes som en systematisk spørgeramme ved overgangen fra hjem til vuggestue. Dialogspørgsmålene er vedhæftet som inspiration.

- Vær opmærksom på, at det med indførelsen af ”Den styrkede læreplan” er et lovkrav, at det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan I, i Haraldsgårdens, i børnenes sidste år mod frit/skolestart tilrettelægger et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen (se side 27 i den Styrkede Pædagogiske Læreplan).

6. Krav om refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis

”Alle Institutioner skal vælge en konkret metode, således at der – på mangfoldige måder – arbejdes systematisk og reflekteret. Institutionerne skal skabe rum for refleksion over det pædagogiske arbejde og kunne indgå i en dialog omkring deres pædagogiske praksis. I valg af metode skal der tages afsæt i den enkelte institutions børnegruppe og øvrige lokale forhold”

Vurdering: **Vedligeholdelse**

I lighed med sidste års tilsyn vurderes, at Haraldsgården fortsat har gjort en særlig indsats i forhold til at styrke det pædagogiske arbejde med refleksion og metodisk systematik. Eksempelvis i form af fælles fagfaglige metoder, systematisk og løbende refleksioner og evaluering af den pædagogiske praksis, systematisk mødevirksomhed, samt systematisk arbejde med TOPI, sprogvurderinger og

handleplaner, hvilket tydeligt afspejles i praksis. På disse baggrunde vurderes Haraldsgården til at være i *vedligeholdelse af indsats*.

Begrundelser:

Systematik og anvendelse af metoder:

Observationerne og tilsynsdialogen tegner fortsat et billede af at der er en rød tråd i Haraldsgårdens værdier og pædagogik, som er kendt og praktiseres af personalet, på tværs af afdelingerne. Eksempelvis ses det, hvordan arbejdet med Marte Meos grundprincipper for udviklingsstøttende samspil ses som hverdagshandlinger i praksis (jf. pejlemærke 1), og går som en genkendelig og rød tråd gennem observationerne og dialogen. Desuden vidner det fysiske læringsmiljø i Haraldsgården fortsat om, at institutionen har en natur- og idrætsprofil i form af ting og artefakter indenfor og på legepladsen, som inviterer til fokus på natur og til bevægelse i form af billeder af natur, udstoppede dyr, tumlemøbler, leg med forhindringsbane m.m.

Det ses tydeligt i praksis, at Haraldsgården fortsat bærer præg af, at der er et reflekteret og højt fagligt grundlag for den pædagogiske praksis, hvor der er øje for barnets perspektiv. Denne reflekterede tilgang til den pædagogiske praksis afspejler sig positivt i observationerne, hvilket ses og vurderes at give en positiv effekt for kvaliteten af de læringsmiljøer børnene møder i hverdagen.

Som udgangspunkt for et fælles fagligt fundament for den pædagogiske praksis arbejdes metodisk med Marte Meo, pædagogisk idræt og en naturfaglig profil. Med henblik på at sikre at metoderne bliver til hverdagshandlinger i praksis og forbliver levende i praksis, beskrives hvordan der på møder løbende reflekteres over, hvordan de forskellige metoder kommer i spil i løbet af hverdagen, i planlægningen og hen over året.

Der har været fælles faglige drøftelser og er taget stilling til, hvordan der i hverdagen konkret arbejdes med pejlemærkerne i praksis.

Der arbejdes systematisk med TOPI, sprogvurderinger og motorikscreening. Data herfra og observationer af praksis, anvendes til at planlægge aktiviteter og hverdagen, samt til understøttelse af og udvikling af de pædagogiske læringsmiljøer.

Daglig leder og afdelingsledelsen arbejder med nærværende faglig ledelse og arbejder i hverdagen tæt på den pædagogiske praksis. Den nærværende faglige ledelse kommer bl.a. til udtryk ved, at afdelingsledelsen løbende er en del af praksis i hverdagen, deltager i stuemøder, forældresamtaler og deltager i og sparrer på personalets arbejde med handleplaner, TOPI og sprogvurderinger. Daglig leder foretager løbende observationer af praksis og anvendes disse til at sparre med og give medarbejderne faglig feedback. I dialogen drøftede vi, at denne ledelsesstil skaber gode betingelser for løbende at understøtte medarbejdernes pædagogiske praksis og faglige udvikling.

Møder og muligheder for refleksion: Der er en fast struktur for personale, stue, personale- og teammøder, der sikrer tiden til pædagogisk refleksion og løbende evaluering af praksis. Der arbejdes systematisk med fast dagsorden og referat af møderne. Det beskrives, at der er kultur for kollegial sparring, hvor personalet sparrer på- og lærer af hinandens praksis.

Systematik, planlægning og evaluering: Der arbejdes fortsat ud fra en høj grad af refleksion og metodisk systematik. Fx anvendes SMTTE som systematisk metode til planlægning af den

pædagogiske praksis i forhold til at sætte konkrete mål og handleplaner, samt til kontinuerligt at evaluere den pædagogiske praksis. Der arbejdes med konkrete datoer for, hvornår der evalueres.

Stue- og teammøder bruges til løbende at reflektere, evaluere og udvikle hverdagspædagogikken med fokus på de tilbagevendende læringsmiljøer, som børnene møder hverdag fx overgange og rutiner.

Der arbejdes med udgangspunkt i et årshjul og med 2-månederes aktivitets-skema

For 2019-2020 arbejdes der med indsatsområderne sprog med fokus på legen, fokus på naturen og at blive en del af de grønne spirer, pædagogisk idræt og børneyoga og mindfulness.

Anbefalinger:

- Fortsæt det gode arbejde

Opfølgning:

Konsulenten stiller sig naturligvis til rådighed i forbindelse med uddybning af tilsynsrapporten og sparring i forhold til anbefalingerne.

Konklusion:

Nærværende tilsynsrapport skal ses som personalets arbejdsredskab det kommende år i forhold til at sætte spot på, hvor der er udviklingspotentiale i forhold til at kvalificere den pædagogiske praksis og eksisterende høje faglighed yderlig.

Ud fra en samlet vurdering af dialogen og observationerne gives nedenstående opmærksomhedspunkt:

- At alle børn oplever at være en del af børnefællesskaberne på legepladsen i tidsrummet 11.30-14
- Fokus på de voksnes organiseringer og positioner i overgangene
- Fokus på børnenes deltagelsesmuligheder i forbindelse med måltidet, så der ikke opstår unødigt ventetid for børnene.

Den styrkede pædagogiske læreplan:

Det beskrives, at der har været arbejdet intens med den styrkede læreplan på ledelsesniveau. Samtidig har der været processer i personalegruppen, særligt i forhold til det fælles pædagogiske grundlag. Det opleves generelt, at man er godt i gang med arbejdet, ligesom der allerede er nedskrevet en del, der kan danne grundlaget for læreplanen. I august påbegyndes arbejdet med at samle de forskellige dele og udarbejde den endelige læreplan for, hvordan de formelle lovkrav i den Styrkede Pædagogiske Læreplan ser ud i praksis hos Haraldsgården.

/Pædagogisk konsulent indre by/Østerbro